

John P. Strelecky

Întoarcere la
CAFENEAUA de la
CAPĂTUL LUMII

Traducere din limba engleză de
IOAN CIUPERCĂ

LITERA

București
2020

1

Era o zi perfectă. Cerul era de un albastru magnific, aerul era cald, dar nu sufocant. Mă simțeam ca în paradis. Și, într-un fel, eram. Cam așa te simți în Hawaii.

Pentru acea zi îmi planificasem doar o plimbare cu bicicleta. Nimic mai mult. Fără un program anume, fără un traseu sau orar prestabilit. Doar o plimbare lungă în care să pedalez pe străzi la întâmplare, lăsându-mă ghidat de propria intuiție. Doar eu, bicicleta mea și paradisul pe care să-l explorez.

M-am plimbat așa vreme de vreo două ore și nu am nici cea mai vagă idee pe unde am umblat. Exact cum îmi propusesem.

Aveam în minte unul dintre cântecele mele preferate. Îi aparține unei artiste pe nume Jana Stanfield și spune așa: „Nu m-am rătăcit, explorez“. Se potrivea perfect cu plimbarea mea. Și, în multe privințe, se potrivea perfect cu mare parte dintre aventurile mele.

Dintr-odată, gândul mi-a zburat înapoi la o anumită noapte, cu mulți ani în urmă. Doar că, atunci,

nu aveam senzația că explorez. Simțeam pur și simplu că m-am rătăcit. A fost momentul care mi-a schimbat viața. O noapte petrecută într-un local micuț, numit *Cafeneaua de la capătul lumii*.

Foarte multe lucruri s-au schimbat după acea noapte. Nici nu-mi mai aduc aminte cum era viața mea înainte de acel moment. Pare că aveam o cu totul altă existență. Că eram o cu totul altă persoană.

Am luat încet o curbă și am zărit pentru o clipă oceanul. Atât de incredibil de albastru. M-a dus cu gândul la o țestoasă de mare. O altă amintire legată de acea noapte la cafenea.

Era ciudat. Cafeneaua nu mi-a ieșit niciodată cu adevărat din minte. Cu toate acestea, nici nu a mai apărut de mult cu atâta pregnanță în gândurile mele.

Alte două curbe. Alte două panorame spectaculoase.

În Hawaii, există un amestec incredibil de culori. Insula s-a format ca urmare a activității vulcanice din zonă. De aceea, peste tot sunt roci de lavă neagră. Cu timpul, ca și cum natura a vrut să creeze un contrast perfect, rocile s-au fărâmițat și, pe solul astfel creat, au crescut plante de cel mai strălucitor verde posibil. Să mai adaug albastrul turcoaz al apelor oceanului și multitudinea de nuanțe de portocaliu, roșu și alte culori strălucitoare ale nenumăratelor flori; este o încântare pentru ochi.

„Extraordinar“, mi-am spus. „Atât de uimitor!“

Pentru mine, ultimele zece luni au fost pline de lucruri uimitoare. Am văzut balenele înotând în largul coastelor Africii de Sud, am fost în safari în Namibia, iar în America Centrală am ajutat puii de țestoase marine abia ieșiți din ouă să ajungă în apă. Călătoria a culminat cu o aventură pe bicicletă, timp de trei luni, în Malaysia și Indonezia. Acum, când mă îndreptam către casă, am decis să mă opresc pentru câteva săptămâni în Hawaii.

La urma urmelor, atunci când ești atât de aproape de paradis... merită să te bucuri puțin de el.

Nu era prima mea călătorie de explorare a lumii. După noaptea petrecută cu mult timp în urmă în cafenea, am adoptat o altă perspectivă asupra vieții. Muncesc un an, apoi călătoresc un an. Lucrez un alt an, apoi, anul următor, iarăși călătoresc. Pentru mulți oameni, acest lucru poate părea curios. Ei își fac griji pentru siguranța și liniștea lor. Și, totuși, la mine funcționează. Mi-am dat seama că, atunci când ești bun în ceea ce faci, vei fi întotdeauna la mare căutare. Nu am avut niciodată o problemă în a-mi găsi un nou loc de muncă.

Aceiași oameni cărora stilul meu de viață li se pare ciudat îmi spun, adeseori, că și-ar dori și ei să-l încerce. Totuși, cu rare excepții, nu au făcut-o niciodată.

Cred că nu greșesc dacă afirm că de vină este teama de a te avânta în necunoscut.

Încep să pedalez și mai abitir, și îmi apar în cale și mai multe peisaje incredibile. Aerul era înmiresmat de parfumul florilor. Unul dintre lucrurile care îmi plac în Hawaii este parfumul florilor. Te simți de parcă ai miroși nectarul zeilor. Natura în starea ei cea mai pură.

Am mai mers trei kilometri și am ajuns într-o zonă pe care nu o mai văzusem până atunci. Terenul era mai plat acum. Din dreapta, se auzeau brizantii. Mă aflam la o răscruce de drumuri. La dreapta sau la stânga?

„Ia-o pe calea mai puțin umblată“, m-am gândit, „urmează întotdeauna cărarea mai puțin bătătorită“.

Era cea din dreapta. Pe acolo am și pornit-o. Nu era un drum pavat, ci acoperit cu pietriș. Am simțit că mușchii mi se încordează din cauza efortului. Îmi place acest sentiment – indiferent că e vorba de mintea mea, de picioarele mele sau de alți mușchi ai corpului meu. Așa mi se întâmplă atunci când știu că am început o aventură, când întâlnesc ceva nou și captivant, ceva care mă stimulează.

În timp ce mergeam pe bicicletă, întrezăream printre copaci sclipirile apei.

„Poate, mai târziu, o să mă duc să înot puțin“, mi-am zis.

După vreo douăzeci de minute de pedalat pe drumul cu pietriș, am avut deodată sentimentul straniu de déjà-vu. Era ciudat. Fără doar și poate, nu mai fusesem niciodată înainte în această parte a insulei. Și totuși, cumva...

Tocmai încercam să-mi pun în ordine gândurile când, deodată, am văzut-o. Ceva mai în față, pe dreapta. O clădire mică, albă, cu o parcare cu pietriș în față și cu o reclamă luminoasă albastră în partea de sus.

Aproape că am căzut de pe bicicletă.

„Imposibil“, m-am gândit.

Dar bineînțeles că, la *Cafeneaua de la capătul lumii*, nimic nu este imposibil.

M-am apropiat și pe chip mi s-a înfiripat un zâmbet. Câte amintiri! Câte cunoștințe importante am dobândit în acest loc! Dar ce căuta cafeneaua aici? Acum? Cu siguranță, nu era acolo unde o găsisem eu înainte.

Am aruncat o privire în spate. Nu era nimeni, așa că am început să pedalez cu putere și să merg mai rapid. Voiam să ajung la cafenea ca nu cumva să dispară înainte de a avea șansa să intru.

Nu ar fi trebuit să-mi fac griji. În cinci minute, eram acolo, iar cafeneaua nu dispăruse. Nu-mi venea să-mi cred ochilor.

„Incredibil“, mi-am zis.

Respect per Lângă ușa de la intrare, era un rastel pentru biciclete. Mi-am lăsat bicicleta acolo. Mintea îmi fierbea de curiozitate. *Ce căuta cafeneaua acolo?*

2

Am urcat repede treptele scării din față și, după un moment de ezitare, am împins ușa de la intrarea în cafenea. De ușa erau atârnați niște clopoței. Aceiași clopoței ca data trecută. Au clinchetit pentru a-mi vesti sosirea.

Am intrat și m-am uitat de jur împrejur. Era ca și cum aș fi pășit în trecut. Localul arăta *exact* la fel ca în urmă cu zece ani. Separeurile roșii, taburetele argintii, tejgheaua pentru micul dejun... și toate arătau ca noi.

– Bine ai revenit, John.

M-am întors spre stânga. Cu câteva momente înainte, nu era nimeni acolo. Acum, da. Era Casey, chelnerița care mă servise atunci când vizitasem pentru prima dată cafeneaua. Stătusem de vorbă toată noaptea cu ea, cu proprietarul cafenelei și cu unul dintre clienți. Modul de a gândi și ideile lor mi-au schimbat viața.

Casey zâmbea. I-am zâmbit și eu.

– Bună, Casey,

A venit la mine și m-a îmbrățișat cu căldură.

– A trecut ceva timp...

Am dat aprobator din cap, uluit de faptul că mă aflam acolo și, acum, și de prezența interlocutoarei mele.

– Arăți minunat, i-am spus. Ești... neschimbată.

Era adevărat. Nu îmbătrânise deloc.

A zâmbit din nou.

– Și tu arăți bine, John.

Am aruncat o privire prin cafenea.

– Nu-mi vine să cred că sunt aici. În dimineața asta m-am tot gândit la cafenea. Și, acum, o găsesc aici...

– Ne mai mutăm câteodată, a zis ea.

De parcă asta ar fi explicat perfect cum se făcea că o cafenea leită cu cea pe care o vizitasem cu ani în urmă se găsea acum într-un loc aflat la mii de kilometri distanță de locul unde o văzusem prima dată. Fără a mai pune la socoteală faptul că nimic nu părea să se fi schimbat.

– Sau poate că francizăm, a spus și a zâmbit iarăși.

Am râs. Mă lua peste picior din pricina unui comentariu pe care-l făcusem data trecută când fusesem la cafenea. Oare cum de își amintise de el?

S-a îndreptat către un separeu.

– Vrei să iei un loc?

M-am așezat și am pipăit scaunele. Păreau absolut noi.

– Pot să te servesc cu ceva? m-a întrebat Casey și a pus un meniu pe masă.

Am zâmbit. Mi-am amintit meniul. Era același meniu, cu textul care apărea și dispărea ca prin farmec. L-am ridicat.

Data trecută când am fost la cafenea, pe spatele meniului erau scrise trei întrebări:

De ce ești aici?

Îți este teamă de moarte?

Ești un om împlinit?

Am întors meniul. Întrebările erau tot acolo. Oh, cum se schimbase viața mea grație acestor trei întrebări.

– Lucrurile sunt puțin diferite pentru tine acum, nu-i așa? m-a întrebat Casey.

M-am uitat la ea și am zâmbit.

– Sigur că da. Foarte diferite. În sensul bun al cuvântului.

– Ca de exemplu?

Am clătinat din cap.

– Uau, păi cu ce să încep?

Casey s-a strecurat în separeu și s-a așezat în fața mea. S-a întins către mine și și-a pus mâinile peste ale mele.

– Să începem cu dimineața în care ai părăsit cafeneaua, în urmă cu zece ani.

Mi-am întors palmele și am strâns ușor mâna lui Casey. Era caldă. Era vie. Mă întorsesem la cafenea.

Am scuturat ușor din cap a neîncredere, apoi am zâmbit.

– Păi, să vedem, am început eu.

Înarmat cu meniul cafenelei, o bucată din plăcinta cu căpșune și rubarbă a lui Mike, dar și cu o perspectivă complet nouă asupra vieții, am ieșit și am pășit într-o cu totul altă realitate. Acea noapte m-a schimbat. Ce am învățat atunci răzbate până în ziua de azi în atât de multe aspecte ale vieții mele. Povestea țestoasei verzi de mare, povestea pescarului, discuția cu Anne despre cum poți fi tu cel care își alege propria versiune a realității... toate acestea au contribuit enorm la felul în care îmi trăiesc acum viața.

Casey a zâmbit și s-a sprijinit de spătarul scaunului. Apoi a făcut semn din cap către intrarea în cafenea.

– Ultima dată când ai intrat pe ușa aceea, nu erai așa de fericit.

Am zâmbit și eu.

– Mi-e mai bine acum. De fapt, mi-e atât de bine încât nici nu-mi mai pot aminti cum era viața mea înainte. Sincer, chiar mi-e greu să-mi amintesc ce complicată îmi părea viața pe atunci.

– Și ce s-a întâmplat după ce ai plecat de la cafenea?

– Lucrurile s-au schimbat, am spus eu ridicând din umeri. Și eu m-am schimbat. Convingerile, acțiunile, abordările mele sunt altele acum... Unele lucruri au fost mărunte, altele mult mai importante. La scurt timp după vizita mea aici, am renunțat la ce făceam și am decis să merg să văd lumea.

– Chiar așa?

Am încuviințat din cap.

– Visam de foarte mult timp să fac acest lucru. Însă întotdeauna mi s-a părut greu de realizat. Dar, după vizita mea la cafenea, mi s-a deschis mintea. Pe vremuri, când întâlneam oameni care făceau ceva uimitor, ridicam singur ziduri în calea mea. Găseam mii de motive pentru care eu nu aș putea niciodată să fac acel lucru, așa că nici nu încercam. Dar, după ce am fost aici, am început să-i privesc altfel pe acei oameni. Nu îi mai vedeam ca pe o amenințare. Acum, îmi erau călăuze. Înainte, nu știam exact cine sunt. Îmi era atât de teamă că pot părea nătâng sau îmi era atât de rușine că nu știu anumite lucruri încât